

Waarnemingen

van 1 september tot en met 31 december 2010

De waarnemingenrubriek wordt samengesteld door Martijn Bot. De waarnemingen zijn voornamelijk afkomstig van www.avifauna-groningen.nl, www.lauwersmeer.com en van waarnemers die hun waarnemingen rechtstreeks doorgeven aan de samensteller. Wat betreft de volgorde van de lijst en de status van soorten in de provincie Groningen wordt www.vogelsvangroningen.nl gevolgd.

Waarnemingen over de periode 1 januari t/m 30 april 2011 graag zo spoedig mogelijk insturen naar: Leverkruid 12, 9801 LR Zuidhorn of per e-mail: waarneming@avifauna-groningen.nl. De waarnemingen kunnen uiteraard ook online worden doorgegeven op de website van Avifauna.

Sneeuwgans

Tussen 1 september en 20 november waren er steeds tot maximaal twee vogels aanwezig in en rond de Lauwersmeer. Verder werd er op 16 september een vogel gezien bij Beerta en vloog op 24 september een vogel over Hornhuizen.

Dwerggans

Op 3 oktober vlogen er drie adulte vogels, in gezelschap van ruim 4000 Kolganzen, over Beijum, Groningen. Een dag later werd een juveniel opgemerkt in een groep Kolganzen boven de Kardingebult, Groningen.

Taigarietgans

Hernieuwde aandacht voor deze soort, en de overvloedige sneeuwval, leidde tot relatief vroege waarnemingen van vogels nabij Sellingen (twee) en Kropswolde (zeven) op 27 december en bij Stadskanaal (twee) op 28 december. Dat dit slechts het begin was, zal

overduidelijk blijken in de volgende editie van de Gors!

Witbuikrotgans

De winterse omstandigheden in de traditionele overwinteringsgebieden van deze soort (o.a. Denemarken) leidde dit jaar wederom tot grote aantallen bij ons. Ook Groningen pikte haar graantje mee. De eerste melding kwam op 7 november van Rottumerplaat, waarna er meldingen volgden uit de Westpolder (14 november), de Dollardkwelder (een groep van 19 vogels op 12 december), Eemshaven (twee exemplaren vanaf 26 december, waarvan één vogel geringd in NO-Engeland), Reiderwolderpolder (vijf vanaf 27 december) en Lauwersoog (negen bij de sluisen op 29 december).

Roodhalsgans

De eerste verscheen dit jaar op 12 oktober in de Bantpolder. Daarna werd het, op een melding op 16 oktober van de Dollardkwelder na, door de stevige sneeuwval rustig op het (Roodhals)ganzenfront. Het duurde tot 27 december, toen de sneeuw en de vorst aan het verdwijnen waren, tot er weer een vogel opdook in de Reiderwolderpolder.

Ringsnaveleend

Op 8 november zou er tijdens een telling een adult mannetje zijn gezien in de (ontoegankelijke) vaargeul achter de Ezumakeeg.

Grote Zee-eend

Op 22 en 24 oktober vloog er een vogel langs Rottumeroog, op 24 en 25 oktober werden er losse exemplaren gezien langs Lauwersoog en op 9 december vlogen hier tevens drie vogels gezamenlijk langs.

Ijseend

Op 9 oktober werd een vogel gezien vanaf Rottumeroog, en tussen 1 en 22 december verbleven er maximaal twee vogels op het wad bij Lauwersoog.

Ijsduiker

De enige twee waarnemingen in deze periode stammen van dezelfde dag, namelijk 24 oktober. Er werden toen zowel vanaf de telpost in de Eemshaven (één) als vanaf Rottumeroog (twee) langsvliegende vogels gezien.

Geelsnavelduiker

Er was een melding van een exemplaar vliegend naar oost langs Rottumeroog op 11 oktober. Indien aanvaard betreft dit een nieuwe soort voor de provincie Groningen.

Kuifduiker

Tussen 2 en 23 oktober zwom er een exemplaar bij Blauwestad, en tussen 8 en 20 oktober was een vogel aanwezig in het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer.

Noordse Pijlstormvogel

Ook dit jaar was het weer mogelijk om vanaf het Groningse vasteland een Noordse Pijlstormvogel te zien, en wel langs Lauwersoog op 24 oktober.

Grauwe Pijlstormvogel

Op 17 september vloog er een vogel langs de Eemshaven en op 20 oktober werd een exemplaar gemeld langs Lauwersoog. Verder vloog op 24 oktober nog een vogel langs Rottumeroog en op 12 november opnieuw langs Lauwersoog. Grauwe Pijlen op de Waddenzee zijn nog steeds zeer schaarse gebeurtenissen, hoewel het lijkt alsof het aantal meldingen de laatste jaren toch langzaam maar zeker toeneemt.

Vaal Stormvogeltje

Diverse zeetrekters meldden dit najaar tussen 16 september en 25 oktober vanaf de bekende Groningse trekposten in totaal 'slechts' 11 vogels, met als beste dag 25 oktober, toen er alleen al langs Lauwersoog vijf exemplaren werden gezien.

Kuifaalscholver, eerste-winter – Eemshaven – 28 november 2010

Kuifaalscholver

Op 8 oktober werd een dood exemplaar aangetroffen op Rottumerplaat. Op zowel 21 als 28 november werd een onvolwassen vogel gezien in de Eemshaven.

Koereiger

Op 26 en 27 november foerageerden twee vogels langs de Osdijk in het Zuidlaardermeergebied. Opmerkelijk genoeg is dit dezelfde locatie als waar vorig jaar ook een vogel langdurig aanwezig was.

Zwarte Ooievaar

De enige meldingen uit deze periode betroffen een juveniel, waargenomen op 12 september nabij Westerbroek, en een vogel langstrekend langs de Eemshaven op 23 september.

Zeearend

Naast het bekende stelletje uit de Lauwersmeer waren er meldingen van exemplaren in de Carel Coenraadpolder en de Dollardkwelders (vanaf 3 oktober), Rottumeroog en -plaat (8 en 9 oktober) en de Westerbroekstermadepolder en omgeving (tussen 22 en 28 november).

Visarend

Er werden nog zo'n 20 exemplaren opgemerkt. Vijf daarvan vlogen op 3 oktober over telpost 'De Hop' bij Zuidveld.

Rode Wouw

Er werden 'maar' zes vogels her en der in de provincie gezien, alle overvliegend.

Zwarte Wouw

De enige waarneming uit deze periode kwam uit Beerta op 18 september.

Ruigpootbuiser

Zoals iedereen die in deze maanden buiten is geweest ongetwijfeld gemerkt zal hebben, was het een ongekennd goed jaar voor deze soort. Landelijk waren de aantallen ongeëvenaard en ook Groningen deelde mee in de feestvreugde. Vele tientallen meldingen kwamen vanuit alle hoeken van de

provincie; het is daarom vrijwel onmogelijk iets te zeggen over de exacte aantallen.

Roodpootvalk

Op 1 oktober cirkelde een juveniel boven de Marnewaard in de Lauwersmeer.

Kraanvogel

Op 6 november vloog er 's nachts een groepje over Groningen, op 16 november werd een groep van 25 vogels gezien boven Leek en op 18 december verschenen er drie vogels boven de bossen van Ter Apel.

Strandplevier

Op 1 en 8 september zaten twee vogels in de Rommelhoek in Eemshaven-West en op 15 september werd nog een vogel gezien in de Ezumakeeg.

Morinelplevier

Op 12 september zat er een juveniele vogel op Rottumerplaat.

Breedbekstrandloper

Tussen 12 en 19 september werd een juveniel exemplaar gemeld in de Ezumakeeg.

Rosse Franjepoot

Er waren weer aardig wat mogelijkheden tot het zien van deze leuke soort, hoewel het gros van de waarnemingen langsvliegende vogels betrof. In totaal ging het om circa 40 vogels; de absolute topdag was 24 oktober, toen er alleen al langs Lauwersoog 14 exemplaren vlogen (sommige daarvan waren ook kort ter plaatse).

Grauwe Franjepoot

Begin september was, zoals gebruikelijk, erg goed voor deze soort. Illustratief was 5 september, toen er alleen al in de Lauwersmeer 19 vogels konden worden gevonden en een bezoek aan Ruidhorn ook nog eens zes exemplaren zou hebben opgeleverd. In totaal ging het in deze periode om ongeveer 35 verschillende exemplaren, waarbij een melding uit de Onnerpolder op 9 september vermeldenswaard is.

Koereiger - Oostpolder, Zuidlaardermeer - 27 november 2010

Middelste Bonte Specht – Klooster, Ter Apel – 19 december 2010

Gestreepte Strandloper

Tussen 1 en 12 september zat er juveniel in de Ezumakeeg.

Kleinste Jager

Op 16 september vloog een adult samen met een juveniel langs Lauwersoog, terwijl op 18 september eerst een exemplaar werd gezien langs de Eemshaven en later langs Lauwersoog. Op 27 september vloog er wederom een vogel langs de Eemshaven.

Vorkstaartmeeuw

Een mager najaar voor deze soort dat in totaal zo'n acht verschillende, langsvliegende vogels opleverde.

Kleine Burgemeester

Op 1 november vloog een adult winterkleed langs de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein.

Zwarte Zeekoet

Een adulte vogel, ruiend naar winterkleed, vloog naar west langs Rottumerplaat op 24 oktober. Het betreft pas de tweede waarneming voor Groningen.

Kleine Alk

Het najaar telde slechts twee goede dagen voor deze fascinerende soort, namelijk 24 en 25 oktober. Op de 24e ging het slechts om hooguit 20 exemplaren, maar op de 25e werd melding gedaan van rond de 200 vogels langs Lauwersoog binnen enkele uren in de ochtend. Ook vlogen er op deze dag nog twee langs de Eemshaven.

Bijeneter

Op 3 september vloog er een vogel over de Oostpolder in het Zuidlaardermeergebied.

Middelste Bonte Specht

Het heeft wellicht iets langer geduurd dan

menigeen vooraf dacht, maar de kolonisatie van Groningen (en de andere noordelijke provincies) door de 'Mibo' lijkt nu toch echt begonnen. Op 5 december werd de eerste vogel gevonden in het Roelagerbosch bij Ter Apel en twee weken later was het alweer raak met een exemplaar nabij het klooster van Ter Apel. De volgende waarnemingen-rubriek zal aantonen dat het hierbij niet is gebleven.

Draaihals

Op 5 september foerageerde een vogel op het pad naar de hut van het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer, op 13 september zat een vogel in de Kamstra-singel in de Eemshaven en op de 14e zat er een vogel bij de sluizen van Lauwersoog.

Kuifleeuwerik

Op 17 oktober kwam er een melding van een overvliegende vogel uit de haven van Lauwersoog.

Duinpieper

Op 13 september vloog een vogel over de Eemshaven en op zowel 23 september als 19 oktober vloog een vogel over Zuidveld.

Grote Pieper

Het was niet zo'n heel goed najaar voor deze schaarse doortrekker; er bereikten ons slechts zo'n tien meldingen van doortrekkende vogels.

Roodkeelpieper

Her en der in de provincie werden in totaal acht overtrekkende exemplaren gemeld.

Pestvogel

Reeds halverwege oktober begonnen zich op de Waddeneilanden de eerste contouren af te tekenen van een invasie van deze mooie soort, en met name gedurende de laatste twee weken van oktober en de eerste twee van november liep ook Groningen aardig vol. Meerdere grote groepen, met maxima

Pestvogel – Delfzijl – oktober 2010

FOTO: JURRIE OTTENS

Sperwergrasmus, juveniel – Amsweer – 9 september 2010

tot ongeveer 70 vogels, werden in alle uithoeken van de provincie gezien. Na half november werden de aantallen geleidelijk minder, maar ook in december werden nog steeds her en der vogels opgemerkt, zij het in bescheiden aantallen.

Sperwergrasmus

Op 9 september werd een juveniele vogel gevangen bij Amsweer. Dit is voor zover bekend pas de derde vangst voor de provincie. Op 12 september werd een juveniele vogel kortstondig waargenomen bij Lauwersoog.

Braamsluiper

Tussen 22 en 24 oktober werd een Braamsluiper, met de kenmerken van Vale Braamsluiper (ondersoort *halimodendri* of *blythi*), waargenomen op Rottumeroog. Een definitieve identificatie van dergelijke vogels is erg lastig vanwege het grote aantal taxa en het bestaan van brede overgangszones tussen de verschillende taxa.

Bladkoning

Zoals voor bijna alle zangvogels gold, was het ook voor Bladkoningen een mager na-

jaar. Er werden wel aardige aantallen gezien, maar dat circus speelde zich met name af op de Waddeneilanden. Groningen moest het doen met slechts acht waarnemingen.

Pallas' Boszanger

De enige waarneming van deze 'parel van het najaar' kwam op 7 november van Rottumerplaat.

Witkopstaartmees

Deze ondersoort zorgde voor een positieve uitzondering wat betreft de zangvogels dit najaar. Nog nooit beleefden we een najaar/winter met zo veel goede en goed gedocumenteerde gevallen als dit jaar. Overal doken groepjes op, soms volledig bestaand uit 'Witkoppen', soms mengden ze zich in groepen met gewone Staartmezen. Het is lastig om iets te zeggen over de aantallen, maar het zou zo maar om meer dan 200 vogels kunnen gaan (zie ook het artikel op pagina 10).

Buidelmees

Tot 18 september werden er enkele vogels waargenomen aan de Groninger zijde van de

Lauwersmeer en op 24 september zat er een individu in de Eemshaven.

Taigaboomkruiper

Naast de bekende vogels in het Roelagerbosch (ondersoort *macrodactyla*, Kortsnavelboomkruiper) werd er melding gemaakt van vogels in de jachthaven van Lauwersoog (17 oktober), Robbenoort (7 november) en Groningen (15 november).

Raaf

Op 21 september vloog een vogel over de Dollardkwelders.

Europese Kanarie

Op zowel 25 oktober als 2 november werd een exemplaar gezien vanaf de Kardingebult in Groningen.

IJsgors

Normaal gezien zou deze soort niet in het waarnemingenoverzicht voorkomen, maar de aantallen van dit najaar zijn toch wel een vermelding waard. Net als bij de Pestvogel begon de invasie al relatief vroeg (tweede helft van september), maar bereikte een ab-

soluut hoogtepunt in de koude tweede helft van november. Zo werd er naar aanleiding van een melding van ruim 300 vogels op een akker aan de westkant van de Lauwersmeer op 21 november gericht naar de soort gezocht op de akkers langs de Groninger Waddekust. Dit leverde zomaar ruim 800 vogels op, waaronder een groep van ruim 350 vogels nabij Uithuizen, een absoluut record! In de weken hierna werden nog steeds abnormaal grote groepen gemeld, zoals 550 exemplaren ten noordwesten van Uithuizen op 26 december. De vroege aankomst wijst mogelijk op vogels van Groenlandse origine, aangezien IJsland en Schotland begin september ook 'overspoeld' werden door IJsgorzen.

Ortolaan

Op 1 september vloog een vogel over Zuidbroek en op 17 september deed een andere vogel hetzelfde bij de sluizen van Lauwersoog.

Grauwe Gors

Op 5 oktober vloog een exemplaar over de trektelpost 'De Hop' bij Zuidveld en op 11 oktober trok een vogel langs de telpost op het oostelijk Eemshaventerrein.

Restaurette

Schierzicht

Haven 8a - Lauwersoog
Tel. 0591-349200 - Fax 0591-349443

KOFFIEDRINKEN

(2e kopje gratis!)

en tegelijk het
laatste vogelnieuws lezen in het

V OGEL- LOGBOEK

In het vogellogboek kunt u uw leuke waarnemingen bijschrijven. Tevens kunt u lezen of er nog iets leuks gezien is door een collega-vogelaar.

Op deze manier blijft elke vogelaar op de hoogte van

Het laatste vogelnieuws